

ტოლსტოის იუბილეზე

მოსკოვში ტოლსტოის იუბილეზე გაგზავნილი საქართველოს დელეგაცია, როგორც ხედავთ, სურათზე დაუტყველობის გამო, ამჟამად თქვენს წინაშე წარმოადგინოდა მხოლოდ თავიანთი წინა ნაწილებით, ანუ მუცლებით, რაც შეეხება დანარჩენ ნაწილებს, ვეცდებით მოვათავსოთ ისინი შემდეგ ნომერში.

დელეგატები გაგზავნეთ: მკით „ორთაჲ“, სება „საბასო“. ერთი უარგებლს მერ იმარებას და მეორე — ქაბარსო, იმას „ყვავილები“ მიაქვს, მილოცვები — აბასო..

ხ უ მ ა რ ა

— მოიღობა ამელამ?

შევიტისა ქარხნის მუშა, წყალობა თვითწინობიერა. შევილა თავის ამხანაგს, გახა უძიამვილს, თავისი ინდივიდენტული განწყობილებით რომ განორჩეოდა თითქმის ყველა იმ საკითხისადმი, რომლებზეც ქარხნის მუშაობამ მართლმადი და კარგებზეც არ დაისვენებოდა ხოლმე.

— არ ვიცე, ვნახათ...

ჩაილაპარაკა თავის გაჩქევით გახამ.
— რა ვნახით? რას თირვედეს? ვინა, ამელამაც მწესტრიალიზნის სესხის საკითხია რო...

— მა, რა?

— რა და ქარწისქვილი... ტოლსტოის საღამოა, გემის, დღი მწერალი ვინმე ყოფილა. მოხსენებას წაითხო ხავს ჩვენი „კულტკომი“.

გახას გულს კომისიის წყალობასავე მოხვდა წყალობას განცხადება.
და მართლაც, თუ სესხის ან სხვა ამისთანა საკითხებში გარშემო გამართულ კრებებს ვერ დააკლდება, რატომ არ უნდა მოვიდეს, ვსაქეათ, ასეთ კრებებზე გახამ? მით უფრო, რომ კრება საღამოს არის დანიშნული.

ადგილკომის რწმუნებულის განცხადებაც სწორეთ, ასეთი იყო; გახას ახლა მიაჯინდა— „ლიტერატურულად საღამოა“ — რომ სთქვა, რწმუნებულმა.

თუმცა იშვიათად, მაგრამ გახა მაინც დასწრებით ასეთ საღამოს. იქ ის ერთხანს იმხნედა ხოლმე, შემდეგ კი ლაზითიანადაც გამოიჩინებდა იქვე რბილ სკამზე. შეზენ გეტყვი და ვაღიქვება და გამოფხიზლება არ ყოფილიყვის უზრუნველყოფილი. მოსწონათ თუ არ მოსწონათ მოხსენება თუ სხვა რამ, რასაც სცენაზე კი ჰქონდა დღილი, გათავების ეპოს ისეთ ტაშსა და ერთამულს ასტებინდ მყურებლები, რომ, „ს ფუთიანი ძილებ“ რომ სდგამოდ ვაცს თავზე, იმასაც კი კურღლევივით დაამყურებინდ თვალბას.

უფრო მეტად ცხარობდენ ახალგაზრდები. თუმცა მათ არც სხვები ჩამორჩებიდენ ამ საქმეში.

ტაშის დაცვა ორატორისა თუ სცენაზე მოთამაშობისათვის ერთ ნაირი შეგნების მანერებელიც იყო და ყოველი მუშა ცდილობდა ასეთი შეგნების გამოჩენას და მით მოწონების „დამსახურებას“ მაყურებელთა თვალში.

ქარხანაში თითქმის მარტო გახა ითვლებოდა ისეთ ჩამორჩენილად, რომელსაც მოჰქედნებია, თუ მოხსენების დროს ძლიერ იპყრობდა ხოლმე. ამიტომ მათი დასასრული მას თითქმის მუდამ ეპარებოდა და ვერც აპოლოდისმენტრევაკიებში ღებულობდა აქტიურ მონაწილეობას.

„პასივი ხარო“— რომ ეტყოდენ გახას, მას რაღაც ნაირი იმბული დიმილი გადურბინდა ხოლმე ხანგზე.

გახას არც კი ესმოდა კარგათ სიტყვის — „პასივის“ წინაშეწელობა. მხოლოდ ისევე ეცვით თუ გრძობდა, რომ წაინცა და მაინც დღათი საქმეში და სახარბილო ეპიტეტი არ უნდა ყოფილიყვის ეს რაღაც „პასივია“.

— შეგიძლია ოჯახის წევრებიც მოიყვინო თან, აი... დაატანა აქამდის საერთო გზიდან განზე გადახვევის უამს თვითწინობიერაზელიმა.

გახას ვინ ჰყავს ოჯახში? მარტო ცოლი. თუ ქარხანაში და საერთოდ ამხანაგებში გახა მსე ჩამორჩენილ დამცირებულად გრძობას თავს, რასაც ასე თუ ისე კიდევ ურჩავდება და უდრტინველად იტანს, ცოლითან, პირიქით, ამაყად უქეირა თავი და თავის თავმოყვარობის შელახვას ბუნსაც არ შეარჩნის, არა თუ სხვა ვისმე, რეწელსაც ამაზე მეტად მოითხოვება პასუხი. ფიზიკური ძალით გახას ასე თუ ისე უშუქდება დაკვივნა და პასუხის მოთხოვნაც ხომ უშუქესად და უქანასკნელზე ჰქვილი.

— მოდე, ამელამ სოფუცე წვეყევარო თან... გაუღელდა თავში ფეჭრბა, როცა თვითწინობიერაშვილი მიიძალა.

— იო რაღაც „კალმათია“ თუ მისი ჯანდაბა, ამელამ, ხომ არ იქნება, რახან საღამო „ლიტერატურული“...

გული მოიხმედანა გახამ, რადგან რამდენ ლიტერატურულ საღამოსაც კი დასწრებით ის, ყოველთვის მოხსენებას სთქვებია, მოთხოვნებისა, თუ სცენების კითხვა მოსდევდა, ხოლო ერთხელაც არ ახსოვს, რომ ასეთ საღამოზე კამათი გამართულიყოს.

გახას ზედმეტწინით ეჯავებოდა ყოველგვარი მსჯელობა კრებებზე, რადგან თვითონ თითქმის ვერას დროს ვერ ღებულობდა მისში მონაწილეობას, ხოლო თუ იშვიათად რამე წამოცდენია, ჯერ არ ახსოვს, რომ ასეთ მის გამოსვლას სიცილი და კოჭოლა არ მოჰყოლიდეს ამხანაგების მხრით.

— ამელამ კი „კალმათი“ არ იქნება, მაშასადამე, შეპიბლება სოფუცე წყევანაც...

გაფიქრა გახამ და სახლში მისულმა აცნო ცოლს თავისი ასეთი ვაღაწვეტილება.

სოფელს სიხარულს საზღვარი არ ჰქონდა, რადგან, როცა გახა საღამომითი სახლიდან სადმე გადიოდა, ქალი ერთხელაც სულ სახლში იჯდა და, ასე ვსთქვათ, მარტოობაში, „სულში ამოსდიოდა“. სოფუცათვის თითქმის

ტარზანი და ტოლსტოი

(მეგობრული)

— შეგიძლია თავი ყველასთან ამაყად გევიჩინო, ხოლო ჩემთან კი უნრას უყავრავათ: ტოლსტოი რომ ხარ, „ტოლსტი“... „ტოლსტი“ წიგნები კი ვაქვს, მეგობარო ცოცხალთ ტოლს მაინც ვერ გადააშორე. მე კი... მე სამოცდამეცხრე წინაი უკვე გამოვეცი და ჯერი ახლა სამოცდამეათეუეა!..

არ იყო არც საზღვრული აგარაკი, არც სასიეროდ გავლამოვილა და არც ჩაღვინისათვის ჩვეულებრივი „პუბლიკა“. ერთადერთ სულ სახლში იჯდა და ქუჩის მცირე ხელფასს თავის საშინაო მუშაობასაც ზედ მიუტებდა, რომ „პური“ მაინც უზურუნველად ჰქონოდათ.

ამელამ კი სოფელს დიდ დღესასწაულზე მიმავალსავე მოირთო, მოიკაშმა და დანიშნულ დროს წინ ყოჩივით მიმავალ გახას უკან აბრდილივით აედევნა, რითაც არა ერთი გამწვლევის ყურადღებაც კი მიიპყრო ქუჩაში საღამოს რვა საათიდან ქაინის კლუბის ვეებერთელა დარბაზში უკვე გაცივლილი იყო ხალხით.

გახა და სოფელს თუმცა მოგვიანებით შევიდნენ დარბაზში, მაგრამ ცოლის თანხლებით წაჭეხებულმა გახამ მაინც მოახერხა ერთად წყვილი საჯდომის მომარაგება და ზედ ახლად ჯვარწერილებივით მწყრივად წამოსკუბება.

ტრიბუნაზე „კულტკომის“ გამოჩენას მჭუხარე ტაში მოჰყვა დარბაზში. გახამ პირველმა ასტეხა ტაში და ღრინაცელი, რითაც ბევრი ამხანაგის ღიმილ - შერთული ყურადღებაც კი დაიმსახურა.

მაგრამ გახამ „ვერდინივით“ იჯდა თავისი ცოლის გვერდით, შენიშვნებს არავითარ ყურადღებას არ აქცევდა და განაგრძობდა ცოლის წინაშე შეგნებული მოღაბზის როლის თამაშს.

„ადილკომი“, რომელიც, გახას აზრით, იქამდის ზედმეტად, ასე ესთქვათ, „უბრალო ფორმისათვის“ ესკუბა მომხსენებლის გვერდით, უცბათ წამოდგა, გასწორდა წელში და კრებს მოუწოდა: „ახა, ვის სურს მოხსენების ირგვლივ საკიანთი აზრის გამოთქმა?“

„ახა, ცოტად არ იყოს, არ იამა კრებებს ასეთი მიმართულება, მაგრამ გულში მტკიცედ გადაწყვიტა: „როც უნდა მოხდეს, კრინტსაც არ დავსრავ, სხვების აზრებს გულდასამით დავიხსნიებ და ჩემი ვითომც და განზრახ ჯ გამოუთქმელი მსჯელობით ცოლს ისევ შინ მოვაწინებ თავს“.

მაგრამ „კაცი ბუზბა, ხოლო ტარტარიოზი კი იციწიწიდა“, ნათქვამია, აკი გახასაც გაუწყრა ღმერთი და ელაკას მიერ ტოლსტოის ნაწერების ჩამოთვლას ყურა არ მოჰკრა!... გაიგო თუ არა—ტოლსტოის „აღდგომა“ დაუწყობიაო, მაშინვე მიხერხებულმა აზრმა გაურბინა გულში:

„ახა, რაღა სახლამდის ვიხსნავოვო ამდენი სხეების ნათქვამი? მარტო ეს ერთი მიმონტი საცეხებით საკმაო სხეების თვალშიც თავის სახალღებლად, არა თუ შედარები თმეგნებული სოფელს გასაბიბრებულადო!“

ამხანაგო თავმჯდომარეც, — დაიწყო გახამ და მეკრდი კიდევ უფრო ამაყად გასწია წინ, რა კი შენიშნა, რომ თითქმის მთელი დარბაზი გამოუთქმელი ცნობის მოყვარებით მას მისჩერებოდა...

— მე მხოლოდ იმას ვიტყვი, რომ ტოლსტოისთან მუშუგნებელა მწერლები ჩვენ არ გვესაბრებოდა იგი ხუცების და ბერიების მწერალი იყო და არა მუშუგნის და გულგნების, როგორც უნდა იყვენ სამკითაა პატიოსანი მოქალაქეები. მან, როგორც ვიცით, დასწერა ასეთი ყოველად უვარგისი თხზულება, როგორც არის „აღდგომა“...

და გახას უნდოდა აღდგომის ირგვლივ მართლაც რომ ყოველად აღმზფოთებელი მშობსანე სიტყვათა კორანტელის დაყენება, რომ უცბათ სრულიად მოულოდნელად თვითონ გაეხვია ზღვა სიცილისა და სასტიკი დაცინვის კორანტელში.

დარბაზში დღებანს არ შეწყვეტილა გულთან ხარხარისა, თავჩარგული ხითხითისა თუ კბილებ-დაკაპწეხებული კისკისისა და ყრიაშულის დაუსრულებელი ქუხილი.

„სიცილი გადამდებია“ო, ნათქვამია და ამ ნათქვამის აზრი იმდენად ღრმა აღმოჩნდა, რომ თვითონ გახასაც კი ვეღაილო ეს საერთო სიცილი, მიხვდა, რომ

რესპუბლიკის სახალხო არტიტი

ნ. გაცირიძე

(მეგობრული შარგი)

— ამ მომავალ სეზონში არმაკ მინაიის საქმეა „პოლიხათ“, თორემ ლინათ ჩემი — მიი, ძალიან ვარაგათი.

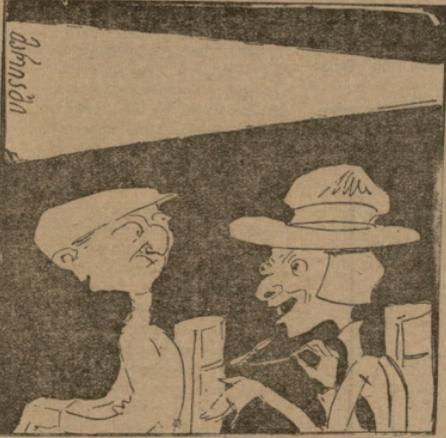
რადაც სისულელე წამოიროზა, და თუმცა მოკვეთილივით დემშვა სკამზე, მაგრამ დანარჩენ საღამოს განმავალბაში თავი ისე ეჭრა, თითქმის ვანგებ, ხალხს შეუახინჩქოლებლად წამოიხროლა ხუმრობათ.

— ძალიან არ ვეცინე, ქალო, ხალხი? ამაყად ეკითხებოდა ითახში დანბრუნებელი გახა თავის ცოლს...

თუმცა სოფელსათვის სულ ერთი იყო: აცინა გახამ ხალხი თუ ხალხმა იცინა გახაზე. ფაქტია მხოლოდ ის, რომ, თუ აღნიშნულ საღამოს სოფელს დასწერა, ეს მოხდა მხოლოდ გახას მეოხებით და, მამასადაც, გახამ შეკვიანც არის, კეთილც და, თუ გნებავთ,—ხუმარაც.

ო.ნისიძე.

თავზიანი პინო მაყურებელი

— არ შეიძლება ეს თქვენი „კეპი“ მოხალაო? და-
ნახვას მიშლის..

— აჰა, ინებეთ..
— არა, არა, ღვთის გულხასათვის, ისევ დახატურეთ!

უბედური შემთხვევა

შენ ღვებარ ისევ ხედავ და იმერე: აქ ბინე-პონეი, იქ „ტირი“-სტირის“ და ამას, აჰა, სროლაც მოჰყვა..

საბილიარდოდანაც გამომისის შარბის როკვა.. გეკიპტის სფინქსებს მოვაგონებს მოჭარაკენი და სფინქსებარ სდუმან (ალბათ ჭანტაკულათა არის მათი საქმენი); —

ობივადტლშინა დაკეირნოს „მოლნი“ კაბენით: დააკეთ „სიმოკლე“ დატეირთულგებს „გრძალ-გრძელ“ ზრახვებით.

მეორე მხრიდან შემოგეცმება ჩემნალო კონფერანსისე.

კაცს ისედაც მოგებზრდა კონფერენცია.. — ეხლა მორიგი კონცერტიული განყოფილება აცხადდეს იგი, და ხალხში ბრინჯივით იანეცა კაყოფილება,

უკანა რიგებში ტაშიც დაჰკრა „პატარა“ პიჭებში, ერთი ლურხაზ თათქარიძეთვლანი ყველის ეპარით-ვით იკრიკება,

(ალბათ უხარია, რომ ცოცხალია).

ფარდის ახლასს ახმასი და ოპონენეტ ბარიტონი, (იქნება იგი დიანოე თუ ხარტონი), ლუროვის მხეცივით შემოიჭრება სცენაზე, და თვლები აქეთ ვაღმოცვანახე, (ოქვენ არ გეგონათ დლოინაჟე ენწანე), პაუზა ერთ-მეოთხედი საათის.

(ჩვეულბრები არტისტულ სენი ფასონისათვის...).

რის შემდეგ, მიიღებს სახის ლირიულ მეტყველ მიიკას

და ჯვარედინათ გულზე მიიკრავს ტრაგიულათ განწყობილ ხელებს. ერთ ორჯერ კიდევაც ჩაახვლებს, დაავება ზეგემოტივით

და იწყებს ქართულ სიმღერას „ჩინურჩინებურ“ მოტივით:

„დამისხი დამალეგინე ეგ დენო ობერ ტიალი, გეგების წალმა მიჩენოს ქვეყნის უკულმა ტრიალი?..“

სოპ ხედავთ: ესეც ქვეყნის წალმა ტრიალზე ზრუნავს..

თუმცა დაღეის შემდეგ ყველაფერი უკულმა ბრუნავს..

შემდეგ „აპოლონს“ შესცვლის ქიზიყული „აფროდიტა“.

(მასაც, როგორც სხვა „ბევიცას“ თავი მოაქვს დიდათ).

აჰა, უკვე იწყო აკომპანიმენტი ბორტოზინმა. მასაც აღმოხდება ყვლიდაზ „ფორტე“ ან „პიანა“ „ტადავო ჩემო, ფეტივი არ გიცერიაა-ა-ა-ა, რატან გქმდავ: ხველა ზავკლეუბი შტერიაააა... ტავო ჩემო-ო-ო“ და დააყილა პეტუნი.

— ვაი ქე არ ვაფუშა „ეოსლუხი“!..

წამოიყრიანტელა არა მკითხე მოამბემ უკანა სკამიდან.

ჩვენ დღემუტანტკასაც იმევე წამიდან, „ჩალოგების“ ქარები დაუვლის ტანში. მაგრამ, სწორეთ ამ დროს იგრიალგებს ტაში და დაარღვევს გამეფებულ მუყურობებს, რის შემდეგ მაკარონის ფეხები საზოგადოებას მეშინაურ რევერანსით მორცხვით უმსაბინძლდება. მაგრამ აი, კონფერანსივთ გამოსვლა ისევ ინება: — „კრახნი ხატრივი, კუბლემი ნაზლობუ დნია“ — აცხადებს ისევ ეს მოამბეზრებელი ძია, და შენ კი გულში დღესაც ეს, როგორც გუზინ ავინებ, ესტრადის მომგანს.

და ცალი თვალით „სმოტრაკ“ „პატარა“ გოგოს, რომელიც რომ ატკრივავტ როტ, ი კუშავტ სევი ბუტერ-ბროლი:

(პრიადალენევი სლადუტ)

დონ-კიხოტი.

ზოგი გარჯა თავის გასჯაა

მე და მწიფე

„ვისაც პოლინეთში აქვს ან ჰქონდა მამული, თუ სხვა რაიმე ქონება, შეზოიტიანონ ამის შესახებ განცხადებანი...“

(თემობასკომენში თვალსაჩინო ადგილს გასაკვერდლად მისულ განცხადებიდან)..

(უძღვნი ბევრს... ძალიან ბევრს...) მე ცნობილი პოეტი ვარ; ძლიერი, ვით ევგენ დვლიანი; ახალ ჩვეყნის მწიფელობის უსათუოდ მე ვარ თვალი; სხვა პოეტებს მე არ ვგვეიარ; თმებ-დიდა და ქვეუა თხელებს; მე ჩემთვის ვარ, არ ვეკუთვნი არც „უკლანჭებს“, არც „შემბარტყენ-ლებს“..

წინ მიმაღრენს ჩემი მუხა (თუმცა ხშირად ვეტირბო ქალზე) ვიცი, მამა ახლა ჩემზე გაბრაზებულია ძალზე! იწერება: „შვილო, შენმა პოეტობამ დამაქცია!“.. იცის ჩემი საიდუმლო მხოლოდ ერთმა რედაქციამ... იცის, თუ ვით ვვლახნი ლექსებს, რედაქტორი ვით მისწორებს, დაბეჭდილი დედანს არ გავს და ეს გულით დარღ მამორებს. თუმცა მაინც ვავხდი ბიჭი, ვეწე ღიღით და ვეწამე...: იცის ჩემი საიდუმლო, იცის კიდევ ერთმა ღამემ, როცა დადილი დაქანცული ტახტზე ვიყავ გაგდებული და გარეთ კი საღამოს დრო იყო სულთა, დიდებული... კარზე ვაკუნს ყური მოვკარ წამოვბრაჩე ორივე თვალი; გავაღე და ჩემს წინ იდგა საუცხოვო თეთრი ქალი. სიციხტელი! მე ჩემს ღღეში არ მინახავს უკეთესი, მის თვალებში კითოდა დარღ მისტიკური, ცეცხლის მთესი... და ბურუსში გავეხვებე. უცებ კალამს ვსტაცე ხელი; თანასწორად აღმეხვეინა: ტყე, მიწარე, მთა და ველი... და დაესწრე მე პირველი სატრიფალი სტრიქონები... ის გულწრფელი ლექსი იყო, ბრიყვი სურვის გეგანები. რა ვუყთ რომ ღღეს მოდიდან გადავიდა გრინაშვილი, სიყვარული ისევე მეღობს, იმედოვით ფრთა გამლოლი-ვანტეხე ღამე და დილას კი მე ჩემს კარებს დავებებე და ის ლექსი, მე პირველად სასოებით რომ დაესწრე, გაუწოდე წინ მღვთმარე ჩემს ღვთაებმა... — ანელოზო!.. — შენ, ყმაწვილო, რას სულვლობ, ხომ არ ვინდა რომ გავუროზგო?! გამოვეცეკვი... რა მომსელთა ჩემო ძმობო ნულოვ მეთიხავ; ქალი თურმე მერძევეა და ცოცხლური შობაეთიხა... .. და იმ დღიდან პოეტობამ ხშირად წამაიბიძინა...; პატარა ყველა დამეთობა თუ კი ვინმე წამიეთობა... იანო.

— კაცო, ამ დროს აქ რა გინდა, რატომ ყანაში არ მუშაობ?!

— მე ახნანავო, თავმჯდომარევე, იმის მოსახსენებ-ლადა ვახხელი, რომ პოლინეთში მე არც სახლი მაქვს, არც ყარო და არც ყანა მითეხია..

აგარაკი წყალტუბო

(სახლილოს აგარაკი)

ბა-ბა, ბა-ბა, ბა-ბა; ხა,ხა...
ეს კი არის სასაქილო;
ხუ თუ ძალღებნისთვის ვახსენს
აქური სასაღილო?!

ზანტად ზვერავს მოსაღილით
სტოლზე თუ რაიმე გადაურჩათ!..

—
თქვენ შიგ ნახავთ ძალთა ხროვას
გაგანცვიფრებთ მითი ქვედა:
სამეცეში იფრინობს თავსა,
სასაღილოთ ვინც აქ შევა..

—
მოქალაქე კი არ ირჩენს
არც ქათმისა საყენკავსა,
მიღის ძალი, თხოვისნი ნიშნად,
კალიაში დაუღებს თავსა!..

—
დასტრილიებს სუფრას მურია
ზრდილობით და არა ურჩად.

—
თითქო ასე ეუბნება:
„ღამიტოვე, კაცო, ცოტა“.
ასეთ პოლიტიკით სცხოვრობს,
აქ ძალღების მთელი როტა!..

პატარა ანკეი.

ლოტოს მსხვერპლნი

ნაგონატი

მინდა ვეწვიო ნაგონარს,
 ავანაშური სტიგორია,
 გაულახავი წახვიდე —
 ფეხები მარდი გქოიას,
 აქ შალვა თავმჯდომარეა —
 ყვირილი მისი ნიჭია,
 სერაბინისა მიუხდა,
 ვერ შეაშინა ბიჭია,
 უყვარს ღვინის სმა, ჭიფიფი,
 ამხანაგათ ჰყავს ტარასი,
 ფარმაცევტობით ხმობილი,
 ბიუროკრატი ხალასი!
 გლეხობას მისი შიში აქვს,
 კაცია მეტად მსუქანი,
 კინაღამ მტვერად აქცე-
 მან ვალოდიას დუქანი...
 საგლეხო ბანკში შევიდეთ,
 ეთორით ნანინა ტკბილია
 ფულები გამოლევიათ
 და შეჰპაოვიათ ძილია...
 ვინაჲკი ვი ფული წაიღო
 უკან არავინ ამარუნა,
 და იმის ახვარიშობამ,
 მუჯერი დააძახუნა!
 დათოკოც კი დავისმაროთ
 ამ მესტიერულის მღერაში,
 თიშება რომ გათეთრებია
 ძეგლი დაეტირის წორაში...
 კაპიტოს უთხრათ: პრიონსკის
 ისევე განაჯიროს ვეთება
 ტარტაროზმა თუ მოუსწრო,
 მაშინ იკითხოს ფეთება...
 „სახ. დახლევიეში“ შევიდეთ,
 ვნახოთ ანთიმოზ ჩვენია,
 რომელსაც მარდი ამშვენებს
 რაშისებური ცხენია.
 ვალსა და სუხსში უთქველად
 არც „კოთამერტიც“ დაერჩებია
 რომელიც არის შემკული
 ნაბადულით და ფარჩებით!
 იქვე ბახარში იხილავთ
 გოგელიას სამიკიტნის,
 მისთვის უკეთესი არის,
 ბუენარში რომ კიტრი ჰყიდოს!..
 წითელი ჯვრის სასადლო
 ჩაუვარდა ძველ ჩარჩს ხელში,
 ფეჭრობს მარად ხალხს ციკუნს,
 როგორც თავგი ძველ-განაწირებს!
 მათა ხლუსტებია,

- საიდან, ხატო-ჯან?!
 — ლომბარდიდან... ქა, იცი? ცხენი ლოტოს გული-
 სათვის სულ იქა მქონდა... და წუხელის აკი მოვივცე... შენ
 საით-ღა, ფეფიკო?!
 — ლომბარდში, ქალო, ლომბარდში მე სულ წამი. ვიდა ხელი...
 —

ტ ა რ ტ ა რ ო ზ ს

ოქტომბრის ქარი ისევ ქანაობს,
 კვდება სამყარო, შავი და ძველი.
 მინდა, რომ ლექსი მოვიდუნემა, ძაო,
 კარგის დაწერა ვერ შევიძლეო.
 გული თბილია, როგორც ბუხარი,
 ცაში ნავარდი სულს არ უნდებია,
 ზოგს თუ სიპართლე პირში უთხარია.
 განზე გაღებია, გაბნუტებია.
 ნშირად გიციქირენ თვალები ავი,
 მაგრამ ჩსაფრეა შენც იცი ღროზე.
 ბევრსა გააძვირე კისროზე ტყვი,
 მაგრამ ბევრია სატარტაროზე...
 ოქტომბრის ქარი ჩვენს შარეს იბუნეს,

მეგრი გადაყვა თავ-დავიწყებამს;
 ვიღონე ღლიან გამგეთა რიგებს
 და ზუგალტრებმს ჩოთქიან წუებამს.
 უკმაყოფილო ბევრია, ვიცო,
 და ბევრნი ვანზე იგრენენ ცხვირებს.
 გამიგონია: გვიარზე ბრის ვეცო;
 რა უნდა უთხრათ დღე-განაწირებს?!.
 გაცსწოთ წინ, წინ... ვიყვეთ უცვლელი!
 გზაში არავინ დაგვივინათო;
 მოგვსალმებთ ტარტაროზე
 ვიცო მეგობარს მიცნობ.

ჭირი იქა, ლხინი აქა

(წლადარი ზოგ სინამდვილეზე)

იყო თუ რა იყო:
ასილო და გიგო,
მეზობელი ქალი, ვაჟი,
და არც თუ ურიგო,
როგოც მიდის, როგოც მოდის
სიყვარულის ვაზზე...
შეუყვარდა გიგოს ქალის
წნო და სილაზზე!..
არც ასილოს სძულდა გიგოს
ფხა, უნაბი, ნიქი,
გიგოც საჭმის კაცი გახლდათ,
დარდიმანდი ბიქი.

ჰო და... ასეთ პირობებში
რაა გასაკვირი?
ვაეს ქალი სურს, ქალს სურს ვაჟი.
თითქოს შესთქვეს პირი,
ვაჟის ღედა სწყურება ვაჟზე,
ქალის ღედა—ქალზე,
შეტყუებზეც გადავიდნენ,
დაღვან, რაღა, ძალზე..

აქეთ ეს სწევს, იქით—იგი,
ლამის გაწყეტეს ჩარა:
თითქოს ომს აზავებენო,
„დატრიალდა ჯარა“!..

მაგრამ ასაკს გააჭეს თვისი,
ვერ აჩერებს, ვერა:

დახეთ, როგორ შეზამტებულდა
ორი „გაიძვერა“
და ერთ დილით „მშაჩისაკენ“
ვით გაითქვეს პირი!..
ორი მოწმეც გზაში ჰპოვეს,
ქსეც... „ლობეს—ჩხირი“!..
„მშაჩის“ გამგემ ვაღმობილო
„ანკეტ“ და „ბობაჩი“,
სქელი წიგნიც ვაღმომოშალა,
როგორც თვითონ, ტლანჭი.

მოაწერა ხელი სიძემ,
სასძიომ, მოწმეებმაც...
გარს კედლებზე გაიკინნეს
და კედლებში—ქვემბაც!..
მოდის სიძე... „აბატი მოყავს“...
მაგრამ გაჩნდა „ტურა“:

აქეთ ქალი, იქით ვაჟი
ვადგენ უკმაკურად!
ვაიბუტენ... გასწყურენ... ასტყდენ...
თვით ეზოში მშაჩის!
ჩაიშალა მყის ერთობა
გულის და ქამაჩის!
შედა სტვირი!.. დაღვა ვირის!
ისევ—უკან, „მშაჩი“!..
ამოგეწყურეთ! აღარ გვინდა!
და კვლავ—უკან, სახლში!..

უკან, მარა... წინ გიგო და
მის უკან—ასილო,
მეწამის ხედილიც კიდევ
უფრო სასაცილო!
— ასე უტბათ? როგორ მოხდა?
— ჰი, ჰი...—ხა-ხა...—ვის-ვის.
არც ქალს უნდა სახლში წასვლა,
იმდენადე—არც ბიჭს.
მაშ საითაა?—იცი, გიგო?!

ვინ ვინ ჰქოჩია, ვინ ვინ ჰვლოჩია,
და ვინ რა აკეთა...

— ასილო-ჯან, იცი?!

ისევ—„მმაჩი“.. ხელის წერა...
ერთფეხობის ფიცი...
და „ მმაჩიდან“ შინ დაბრუნდა
შენაღლი წყვილი,
ერთი კვირა ტბილად იყვენ,
ჩემად, როგორც რწყვილი..
გიგოს დედა თავის ზახალს
ხელს ხევეს ყელზე ტბილად
და ყოფნის დღე ორ ოჯახში
მიჰქრის კმაყოფილად...
მიჰქრის, მაგრამ ამ კავშირს ქმნის
ნეფუდელუფალი,
თუ მათ შორის ზავი სუფევს,
მტერს უღვება თვალი!
მაგრამ.. ეშმაკს არ ეძინა,
ტარტაროზიც სთვლემდა...
სთვლემდა, მხოლოდ გულში კი მძლელ
ევეის ურო სცემდა!
და იმედი არ ჰქრებოდა,
რომ ხან-მოკლე იყო,
რასაც ახლა ზავად რაცხდენ
ასილო და გიგო!
და ერთ დღით თუ საღამოს
აკი „უასწყრა ზეცა“:
ქალი ვაქს და ვაქი კი ქალს
ყელში მტრულად ეცა!
ეცა!...—„მატა“!—„მომიციადე“!
განდა თმების ქიჩვა...
ეს ზახალიც, ის ზახალიც,
ორივე წამს იქ იშვა!
— ხელი ამას!—ხელი იმას!..
გაწყება, რაღა, ჩარა...
ამას—იმას—იმას—ამას..
დატრინდა ჯარა..

რძალის დედა იქით წვლობს
და სიძის—აქეთა...
მხოლოდ უკან კი არ სწევენ,
წინ ღნინან ასლა:
სჩანს, გაუტკბათ იმათ ყოფენ
ერთმანეთის ზახალი!
მაგრამ „ვირი გაჯიუტდა“,
წინ არ იძვრის სამგლე:
სამხელ ჩხნუბი დააწყნარეს
და კვლავ ასტყდენ სამხელ...
მეოთხეზე... „უდაღა თხლზე
სანაქებრო ღვინო“!
სჩანს, რომ ზავი არ დადგება,
რაც არ უღიტირა..
და დაადგენ კვლავ „მმაჩის“ გზის
ახლა საბოლოოდ,
მოწამებიც კი შეწუხდნენ:
— „იჩქნე დაეზავათო“..
მაგრამ, ზავის სანაცვლოდ,
„გატყდა ლომეს ჩხირი“:

გიგო—ასილოს ცოლქმობამ —
კმა თქენი ქირი,

პაზირა.

პირი ტფილისისაკენ... ანუ მასწავლებელთა შფოცხვა.

კ უ ლ ა უ

— თქვენც აქ ვინდათ მასწავლებლის ადგილი?
— ღიას, თორე აწი, სადაც არის, სოფელში გვახელ გაუვალი ტალახით აივსება ზოდმეს..

ტარტაროზ-ჯან, გუგუეუბი, ძამია, გენახულუ, არ შეწუხებ ძალიან. სინძქურემ მოგესპო, გავანადღურა, სამკითხველო, ვნებდე, ღაისადღურა. ამ აშხაეს ვერცკი მე დაწერილებით: შიგ რომ შესვალთ, აივსებით რწყილებით. მათთან იქ სდის საძაველი სუნია, გამგებობს თავი დაუღუნია. იქ თავს იყრის ცხვრები ბეგრი თხებიო, ხშირათ იმის მყარულის ხმებიო. გამგებობა აღარა გვეყავს, თორემა არც ძვირია საქმის გამოსწორება. უკომისია მაღლობისა ღირსია: ჩაატარეს წარმოდგენა ნისიათ! მე მინდოდა, რომ შენახა ყველაო. ვწუხვარ, ესტორი, რომ სტენაზე ზეულ... არტისტები იყვენ გვირანიო... რომ შეგეჭვროდა ღამე მივირანიო...

ცხრათვალა.

ვ ა ი, ჩ ე მ ო ღ ლ ე ო ს..

უი, დასწყევლო ომტარი ამ კომუნისტების თავი, რა ყორისფელს უტყაურს აფენი მეოფინებენ! მაინც და, რომ არ აფერი გამოეპარებო! რაცხას ჩხიკინებენ, რაცხას ეტებენ და სულ ღღინში ჩაყოფიან კაცს! ამას წინათ, რაცხა ეშმაკად ეზომო ყორის ვაშენებელ და ერთი ცენახოთ, საცხიდან გამოეძერა ჩვენი იორდანე ჯღამაძე და თოთხ ჯანდარაში გამაძროხია კაცი! „ამ ყორის რომ აშენებ, აშენებულთა“ კავშირის წვერი თუ ხარო?“ დღღაია, გედღვერიე კაცი! რა კავშირია, რის კავშირი, ყორის შენებებს რა კავშირი უნდა, შენ ხომ არ შეიშალე-თქვა! „ვიწ მოგცა შენ ჰრავა, რომ არა კავშირის წვერმა ყორე აშენოთ! არც კოლექტიური ხელშეკრულება, არც კავშირის წვერბოა... მე შენ ვაყურებიტ სერისო!“. გამეიძრო ღლიაფოდან ძველა მუშოკიდან შეცერილი რაცხა პორტმანიფით, გახსნა და მძიენა ქალღღღღი. „ახლავე მოვასხენებ მთავრობას, რომ შენ კანონს ვაჩუქო მუშობო!“. ეილო კლანდამი და რაცხას წერა დაჩუქო! „შეგვეტყევე: არეუთ იორდანე, მახატე, შეუნებელი გლენი ვარ, არ ვციო, რაშია საქმე, თვარა მთავრობის ზაონის წინაღმდეგ რავა დებებრე სულს-თქვა“ და სახლში შევიბატეე სახაყუსკოთ, ვიფიქრე, იტებმა პურ-მარილიმა გასქუას და ხლაფორთს აეცდეთქვა. რავეც შევადე თუ არა სახლის კარები, უტებ შეჩირა და იორდანე და გავიკრებულბო მკითხა: „ინიანა შენ ქალი, რას აკეთებსო?“. ბიუ, ჩემი ცოლია—ტერხია და ღლობის ხარაგეს-თქვა „ჟი, მარა „ქამა-ყლამის“ კავშირის წვერი თუ არისო?“ დღღაია, გედღვერიე კაცი! ღობის მოხარჩეს რა წვერობა და ბოდიში უნდა-თქვა—უთხარბი, მარა შენც არ მომეცდე, ერთი შენიშნობიღერა კურთ მოვხევირეთ და რადაცა ჩინინშა წიგნი, ვიფიქრე, ნამდვილეთ გლახაიაა ჩემი საქმე-თქვა და დოუსუქე ბოდიში... „აგი ვინაიაო?“ შემიკითხა. აგი, შენი პირი, ჩემი ქალიშვილი ვახლავთ—სდიღღღი-თქვა, მოვასხენე. „ჟი, მარა, რას აკეთებსო?“ აგი, ჩემო ბატონო, საცქობა არშობს ექსოვს-თქვა „რათო, რათო? მერე და ფიქარია კავშირის წვერი თუ არისო?“, არა, ბატონო, არა, ერთი არშობს მოქსოვს რა კავშირი უნდა, მარტეც მოქსოვს-თქვა, ვუთხარბი, მარა ვინ დავიჯბრა, იყვირა უშეწუხებელი და აგი ჩემი სიფიღამი

ჩინინშა კნილი, გულმოსული შემოტრიალდა და დღიანახა დღღაიში, რომელიც მამალს აყვირებულდა. „რიაა ეს, ვინაა ეს დღღაიერიო?“. ეს დღღაიერი გახლავთ და მამალს აყვირებულს-თქვა—უთხარბი. „ესე აგი ხირურა-გონს... ჩემდამშრომის“ წვერი თუ არისო?“. არა-თქვა, ბატონო, არა; ქალი მის მამალს კლდავს და ამას რა წვერობა უნდა-თქვა, მოვასხენე. „არაიეთორი წესი, არაიეთორი კანონი, არ ყოფილა შენს ოჯახშიო. არა, რომ გრა პმდე, რომ მთავრობის კანონის წინააღმდეგ მიღიხარო?“. შევბარალე თავი: „უსწავილელო გლენი ვარ და არ ვციო, რავა უნდა მოვიქცე-თქვა და ის იყო რომეც მოვალბე კაცი, მარა ამ ღროს, ჩემდა საუბედუროთ, ჩემმა ბიჭმა, ამბროსიმ სალაპური დააფიქრინა! „აგი ვინაიაო?—შეგიკითხა იორდანე, ეს ჩემი შვილი გახლავთ—ამბროსია და სალაპურს უტყარას, რავარც მოვასხენებთ, ბავშვი-თქვა...“ „ჟი, მარა, რაბისო!“ წვერი თუ არის, რომ უტყარავსო?“. არა, ბატონო, არა, რა წვერობა უნდა რაცხა სალაპურის ფეტირნს-თქვა და მივაბატეე სახაყუსკოთ, მარა მისათან იყვირა, რომე თელათ დააქცია იჭურბომა! „ახლავე ჩადით ქალაქში და ყველა მის-მის კავშირში ჩაწერეთ, თვარა მიღღღაინა ცხილანდ ვერ გამოყოფთ თავსო!“. იყვირა, ჩავენინშა აგი მთელი ოჯახი ყნიოლა და წვიღა.

რაღს ვიხამდი, მეორე დღეუყარე თავი მთელ ჩემს ოჯახს და ჩამოვყავებ ქალაქში დავარბინებ ამ ჩემს ხინგნებს და ვკითხულობ კავშირებს... ღთის წინაშე, ჩემი ამბროსიას ჩაწერა არ გამჭირებია, რადგან ყოველ ქუმანზე, ყოველ სამიკრტობა მუშხებით არეოდა რაბისის წვერები. მიმასწავლეს კავშირე და ჩივარებე ამბროსია: ჩემი ტერხიის კავშირი ხომ სულ არ გამჭირებია, რადგან „ქამა-ყლამის“ კავშირის წვერები ყველა ყოფილა: დიღი და ბატარა. მიწუთში მივეგრე და ჩაწავარე ჩემი ტერხიო. რავაც იქნა, „მუღანშრომის“ და ფიქარია კავშირე ვიპოვე და მოვარყვე დღღაიერი და ჩემი ქალიშვილი—სიფიღამი. დავარბი მარტეც მე უტედღერი უკავშიროთ, რადგან არ იქნა და ვერსად ვცნახებ მუშენებლები, სუყველა „ქამა-ყლამის“ წვერები სუფიღან, სადა, ხალხია მუშენებლები, გამაგებით, რომ ჩაწავარე, თვარა, ვადღვერიე, ესაა..

შოშია.

უადვილო მზრუნველობა

ბ ა ლ დ ა ზ ე

ტარტაროზო, სიჩუმისთვის
 მაპატიე, ძეგო,
 რომ ბალდათზე ამდენ ხანში
 არა თქვა რაო.
 აღმასკომში ფინანსები
 ვალკოა, ბიჭო.
 ღარიბ გლეხებს არ ენდობა,
 კულას — მისი ნიჭი
 ობიექტის აღწერები
 ვინაც მას მიხილო,
 ტარტაროზო, შეიძლება,
 შენ მაინც მივაზნო!
 მეფინანსე, ლოთი ბიჭი,
 ფოსტაში რომ იყო,
 სულ შესასლა კურთხეულმა,
 რაც «ქასაში» იყო,
 სამი ათას ხუთას მანეთს
 საღდად უტრა თავი.
 ცოლი — სახლში, თვით — გამსახლში,
 საქმე — გულ-საკლავი...
 მილიციას შეუყვარდა
 ლუქი და «ფიჩატი»
 და «ქოსს» მალაჩიებსა
 შექვადეს ყოველ წამში!
 საკრედიტოს დაავიწყდა,
 პარტია, კავშირი,
 კულაკებთან გამგეობამ
 ლამის შეჭკრას პირი!
 თავმჯდომარის მოადგილე
 საველე გორაკთმო,
 კულაკი და მეფახშეა,
 ცხოვრობს გემოზენო!
 თამბაქარი თევზით ეჭკრობს,
 «ტო ნე ზნაეტ ეტო»
 საველე ფულებს მიასესხებს:
 ნაიფივით ვ ეტომ!
 ჩიქვინით მღვდელი იყო,
 ფული ქება «ფოსს»,
 საკრედიტო მის მარანში
 განა, ალარ ენდოს!
 ის ოც მანეთს თევზი აძლევს
 დაშავირისა კარკას,
 რაზე, აწუეულს პრაკტორისა:
 აგ ზანდის გამსახლსა! კიყო.

— რათ ეწვიეთ თამბაქოს, ნუ თუ არ იცით, რომ
 წივა გულს გაგვიანირებს?!..
 — მით უკეთესი თქვენთვის! ამდენი ხნის ამია ლო-
 დინის შემდეგ, იქნება ბილბოს მაინც ეღირსხეთ შიგ ად-
 გილს!..

ძ ი რ უ ლ ა

წვიმამ რომ მოიმატა, მოსიერნე ხალხმა საღურში
 შეიყარა თავი.
 ის იყო მატარებელი უნდა გამოსულიყო მეზობელ
 საღურშიდან.
 წამსვლელმა მგზავრებმა რიგი დაიკავეს.
 სალაროსთან ხმაურობა შეიქანა.
 — ხურდას რათ არ იძლეეთ თქვენ, ქალბატონო?! —
 ყვიროდა გამწარებული შუახნის გლეხი.
 — უკაცრავათ, ბიძიო... დაწყნარდით... ჰა, მიირთვიეთ.
 — ორი შაური მერგება, ქალბატონო, ხურდით?! —
 წყნარათ უთხრა ვიღაც გავლტუიანმა მოლოარე ქალს.
 — უკაცრავათ, ბატონო... ჰა, მიირთვიეთ!..
 — ამხანაგო კასერმა! ზესტაფონამდი რა ღირს ბი-
 ლეთი?
 — ოცდა შვიდი კაბიკი...
 — მერე და ეს რაა... მანეთიანი მოგართიეთ და ოც-
 და შვიდ კაბიკს მე მაძლევთ ხურდით?! ეს, როგორ შე-
 იძლება?!..
 — უკაცრავათ, ახალგაზრდა, უკაცრავათ... გადაე-
 ცდით... ჰა, მიირთვიეთ...
 — ჰა! გადაცდა... ყოველთვის?!..

— გადაცდება, მა რა დემართება, დღე და ღამე... —
 სიტყვა ჩაყვალა ვიღაც მოსიერნე კაცმა და ჩემ გვერდი
 დადგა.
 მატარებლის მოსვლამდის ჩხუბი და საყვედურები
 მგზავრებსა და მოლოარე ქალს შორის არ გათავებულა
 მატარებელი გავიდა. მე დამაინტერესა ამ ვაჭის დაუთა
 ეტებელმა წინადადებამ «დღე და ღამე» რომ მოსწყდ
 პირიდან. განვიზრახე გამოვცლია, თუ ამ «დღე და
 ღამეში» რა ზღებოდა და მართლაც ყველაფერი და
 წერილობით გამოვიძიებ.
 თურმე ამ პატარა საღურში ოთხი მოლოარე ყოფილა
 ორი მუთ და ორიც ზვდათ.
 დღე და ღამე, როგორც უსაქმონი, არმოცობის მეტს
 არაფერს არ აკეთებენ. (ძონუცებელი მოლოარეს გამო-
 კლებით). სიყვარულში ვაბეგულებს თურმე ბიძგებთან
 გაყიდვის დროს ანგარიში ისე ეწვევით, როგორც სიმონ
 ბლოაონის მიცვალბეგებისათვის «წესის აგება».
 ჩემი აზრით, შეიძლება მართლაც «სიყვარულის» ბრა-
 ლი იყოს ბიძგებთან გაყიდვის დროს ხურდას მიუცემ-
 ლობა, მაგრამ მე ამას კი ვიტყვი: «ასეთი მოლოარეები სა-
 ლაროს ევრვის შეაყვარებენ».

ძირულელი თაღა.

ტყეზულის მალაროები

ამ ტყეზულის მალაროები
 ბევრი რამე ხდება —
 მაგრამ წახდენილი
 ადვილად არ ჩნდება.
 ბევრი იმალება,
 კანონი ირღვევა
 დამწვევ კასის ფინანსები,
 სულ ყველა იზნევა...
 სამუშაოდ იპარება —
 ხალხი სულ ბებერი,
 პენსიონერნი ხდებიან,
 ვახსარებს მტერი,
 არ გაიარს ორი დღეც კი
 ექიმს მიადგება,
 ჯანზე მყოფის მუშის ადგილს
 იგი რისთვის დება?!.
 მოუნდით ჩვენ თიხბოცა წლის
 უკონოს და ვარდენს,—
 რას აკეთებს ეს ბებრები?
 მხოლოდ საჭმეს ახდენს...
 საშოკო წლის ბებრებანებს
 მიუჩინოთ ბინა,
 რომ კაპიკი მშრომელების —
 არ დატყავოთ ტყევილი!..
 „დარია“.

— რაშია ხაქმე, კაცო ამ კოოპერატივში შიელი
 ოჯახობით მახარობთ თუ...
 — რას იზამ, ამხანაგო მოვალენი ვართ, კოოპერატი-
 ვში „ჩავაბათ“ არა მართო ოჯახის წევრები, არამედ ახ-
 ლო ნათესავ-ნაცნობ-მეგობრებიც კი..

გურული სცენა

(კვირა დღეა — ნაშუადღევ, მეზობელი მეზობელს
 ხმა მალა უძახის):

— დიმიტრი, უ, კაცო, დეიქცა ქვეყანა და შენ გვი-
 ნახს?!

— ბავლე ხარ? ავამუნა ღმერთმა და ბუნებამ, შენი ხმაი
 რომ გვევინო, ვინდა ბაბი გამტოცხლებოდეს და მისი
 ღარილია გავევინოს. გინდაესო, რომ მიჩივი, ყხას მიქცევ
 თუ მეუაშვირები?

— მისინჯე კი არა, შიშით სული როას ამოხსდება, არ ვიცი,
 ახლიდან ბაღენი, ატირდა ქალი, აზღუტენდა ნენაი...
 დაწვეი კაცო, დაწვეი მიწაზეო. კიდეც გავარდა ჩქიფ-
 თეთ, ზალია, ზალია... ბობაც კი გვისროლეს... სეით
 არის, თუ მოისინეთ?!

— საცხა არის, ძავე, კი აიღულეს ყორიფელი და...
 ერთი ოჯახი კი არა, მთელი სოფელი იქნება ამოკინცი-
 ლებული... გაუტრება? კიდეც გავარდა... ჩაქუხა ყორი-
 ფელი... ფიროლებს თუ დიდებს თავსე... ამდენი ტყვი-
 წამალი, გონა, ცხბის ძირის აღებაზე არ დასაბრუნდა...
 რაცხა ფიშანალი ვარ, ფიროლებთან არ უნდა იყო
 შეტყებე. კიდეც გამოსულა თუ მოაწყვეს და ჩენი ამო-
 გდება შეინდომეს, ვინცხამ ნაშუსთ მაინც რეხხა არ გა-
 მანდა?!. რავეც მევიფხარი ბეი სროლა ქალაქზე ახლოს
 უნდა იყოს. თუ ქალაქის ჩერთაში არ არის, კვირკეთში
 ბეზავურში მაინც კი უნდა იყოს... იქნება ციხე გას-
 ტრებს, ტყეები ვეიქცა და იმას მისდებენ, მაგრამ გაქ-
 ცეულ სროლას რომ არ გავს — სულ ერთ ადგილას
 იყურება... იქნება მართლა შეიმწყვდის ფიროლები და
 გარდაგოდან უშენ — ლამე არ გავგებაროსო, ვათენდე-
 ბა და მაშინ გამობაღენს ყველას... ათი თუ ასე იქნა,
 ამდამდე შეიშის კანას ვინ ჩივას?!

— შენ რა გვირის, ძაძავე, ცოლი არ გიტორის და შვი-
 ლი, ერთი ლევედრი კაცი ხარ... მე გადავეცი ბაღენ-
 ბის მალეა, ორი ბუხარში შევადრინე, სხვის ამ გავა-
 ნია სიციხეში საბნები და ლევი გადავყავრე თავზე, კიქუ-
 ნიამ მოთხრა, წითელ არმაში ნაყოფი რომაა, ბაზაში

და მატულში ტყევა ვერ ბანსო... მარა რომ არ წყარდუ-
 ბა? კიდეც ჩაქუხეს!..

— ნუ გეშინია, დიმიტრი, რაც მოხდება, სოფელს გა-
 დაზიანებოა. მე წავალ შინ, კაცი ყორიფელს შეიწოვა, მეც
 შეიქციე შენ სროლას... ვათენდეს დილა.

მეორე დღეს

— მოდექი, დიმიტრი, ავრ ალაგზე და დაგაკალებ
 წუხანდელი სროლის ამბავს.

— არიქა, მარა შენ, თუ ხარ კაცი, მახარობელი და თუ
 მშვილობაა, შენს პირს შეპირო...

— ნუ გეშინია, ყორიფელი მშვილობითა! ისე ზარალი
 დილა. მოკლულაც ბევრია, მარა არც ერთ ნატყევირი
 არ აჩნია, სულ ყველა დანით და ნაჯახით დაღუპიენ...
 — ნუ ჩამატული ფირობია, წაღმა მითხარ, ვინ
 მუტუკავენ?!

— მოკლეთ არა და დაველით კი ბევრია: ძროხა, გო-
 ჭი, ინდური, ქათამი, ბატი და იხეი...

— ეისი ოჯახი მოთხარეს, ნეტა, ასე საშინლოთ? დიდი
 ზარალი მოსვლია საცოდავს. აქი ველოც კი წამოუღდება
 ფეხზე!..

— ბახვარში ეკვშილის აქი მურთიავს ერთ ახალ-
 ვარსლას და, თურმე, ჩვენ რომ ქვეყანა დეიქცა, გვეგონა,
 ავი ქორწილის სროლა ყოფილა და მეტი აფერი...

— ნუ, მარა მოავრობას ისე მაგრათ რავერ დაეძინა,
 რომ ყურის ძირში ქვეყანა დააქცეს სროლით და ავი
 გამოეპარა?! ამას ვერ დევიჯერებ...

— რა ვიცი, ძაძავე, მე რავეც ვიყიდე, ისე ვყიდი, არც
 ვუკლებ და არც ვუბაღებ; ასე მითხარ და მეც ასე გე-
 უნებო, რომ მოავრობის კაცები და პარტულეები იქიენ
 ქიეთობდნო. ჰო და თოფიც იგენს აქეს და მუშურებიც
 უპარტიო ყველაი ფეხზე იღდა და ემასტრებოდა...
 მოსამსახურე ვაცს კი ხელში მარტუბი დოქი და სანიე აქ
 და ავინ რავერც კი, არცერთი არ ვარდებ... ისე ახლა
 თვითკრიტიკის დროა... ი, იძახიან და ნახოთ მაინც
 რავერ თვითკრიტიკის უხამენ თავის თაეს.

გამოცდებში ჩაქრილი სტუდენტი

ტარტაროზი

სახლისკენ მარში!!! მარი..

მ. რბის, მიფრინავს უზგო უკვლად ჩემი—„ოროები“,
უკან მომჩხვიის ვთალ-ბნელითი პროტექტორები...
—გასწით, „ოროებო!“ თქვენს ჭენებას მიეცი თ საზღვარი.
სად მამჩრემის ვენახში სდგას რთველი მღელღერი..

ბარბაროზი

„ვერ დაივირავს სიკვდილსა გზა-ვიწრო ვერცა კლდე-
ვანი“,
ვერც ჩააბარებს გამოცდებს მოწაფე სუსტ აზროვანი...
ვინც არც კი იცის, თუ დარგის რომლის შეიჭნეს მწოდ-
ვანი,
მან თავსაც ევნოს და სახლშიც სტანჯოს მშობლები
მცხოვანი..

ვაჰ, წყალსადენო!

ესლაც იქ ვდგევარ ქალღლით ხელში,
სადაც ყოველთვის, მუდამ თვის სწორზე.
ბულგატერს ვაწვდი მის მოწიწებით.
ჰა, „გამოსწერე, თუ ძმა ხარ, დროზე“.
შემომიყვირა: „სიცხე ხომ არ ვაქვს?
ტროიკა ცოტა ტრპულე, ახანაფო!“
თან კი თვის გვერდით მდგომ ქალსა ჰკითხა:
—„საქვია, ნინოჩკა, ჩტო ტებე ნალო?“
ქალმა ოთახში შეიტყუილა:
—„შენთან საქვე მაქვს ოჩენ სეკრეტნი“.
მე მის ლოღინში იქვე ჩამოვჯექე
სიციხისგან თავში დაიშვება რეტი
შებდღე, როს, ალბათ, „ხოში“ მოიღალა,
ორ საათიან არშიყობაში,
მოვიდა ყვირის: „შე ჩემანალა“,
აქ რახა დგებარ, გასწი კასაში
გავიდა ასე, ზუთმეტი წუთი,
მას საათებიც უკან მიჰყვება,
კასის წინ ვდგევარ, უცდი ჩემ ქეითარის
ს „უნამუსო“ კი არსით ჩდღება.
ვდგევარ და უცდი და თანაც ვფიქრობ:
(შეგ ყანყარტოში მომამწა ჯავერი).

იქნებ მოუხდა მას კატასტროფა
ან თავს დაესხა ზუღლიანთ ჯარი.
სწრაფად აეარდი მაღლა საოთულში,
და გავახსენე, — „რას შერებთ, ძმაო?“
— „იქნება მაღე, ასე, ოც წუთში!“
„რალა გაყვირებს შე ვიისთაო!“
„კვლავ იქა ვდგევარ, კასის წინამუხ,
ჰა, გამოჩნდა ჩემი ქეითარიც...
— „თუ შეიძლება, ფული მიიღეთ!“
მე მოწიწებით კასის ვუთხარი:
— „ხელს მიშლი ე ჩორტუ! გაცხარდა კაცი,
თურმე საყვიერელს წერილსა სწერდა.
მომიჯახუნა ზედ ცხვირწინ კარი,
რომ ჩემთან მას დრო არ დაჰკარგოდა.
გამოვტრიალდი ნაცემ ვირივით
ვამბო: „მაზალო საქვე რამეა,
ჰამ ფულსა ვაძლეე, ჰამაც ყვირიან,
ეს სადაური სამართალია!“
ვთქვი: გადავშინჯე ამ ჩემსა ფულემს
რომ არ იღებენ, იქნებ ყალიბი,
ვიქეძე ჯიბის, ხელს ვაფათურებ;
რას ეიბე შეგ, რა დაგიკარგია?

შენ-დე-ფერი

შენც ტვილისში სტიკალოზ და მე რაღა გავიზარტო?

უსათუოთ თქვენც გსმენიათ ვაშლანგველია ბალი არტ-შიგ რომ მუღამ სტიროზბენ შემინული ნატო... კატო...

უსათუოთ თქვენც გსმენიათ მე მიოდ, რომ რაც იქ ხდება. ნათილდ თველწინ დაიგიატო. მას სახელი შეუცვალეს, „ჟოკეი კლუბს“ ეძახიან... შეხვალ შიგ და გაკოტრდები და, განა, ეს საძრახია?! აქეთ — „პტი-შეო“, იქეთ — ლატო, კუთხეში კი შმენ-დე-ფერი; შიდი იქ და ითამაშე თუ გეცვალოს ვინდა ფერი... დარბის... დარბის უდარდელად ეს პატარა „ელექტრიკი“, მისი გამაგე გრიშუნია გაბერილა, როგორც ტიკი! აქ თავმოყრილს მუღამ ნახავთ ჯიბიერებს და პრისტრეტებს, სხვის „სტაკებს“ რომ ითვისებენ, თუ რამ ჰკადრე, თავშიც ვითუქებს! მუღამ აყალ - მაყალა და მოლარეც ასე წვალობს;

ერთი მილიციელიც აქ ხომ პატეიით დაბრულობს. სათამაშოდ ჩამიტყუეს, ჩერკოვინეც მქონდა მხოლოდ იტრილა „პარაოზმა“ და მიელი ჩემ ფულს ბოლო! დარდილთ სავეცე ორ საათზე ღამით შინას მივადექი, ჩემს ცოლს კრძალვით მოვახსენე;

წითელ სასადილოზე

— ეი, შენ, ვესმის? დინო!..
 — ერთი ბოთლი უკვე მოგართვით, მეტი კი აქ აღარ შეიძლება. გადარბანდით სხვა მაგიდაზე და იქ შობითსოვით.
 — რას ამბობ; მე უკვე ყველა მაგვლა შემოვიარე... ასლა ისევ თავიდან ვიწყებ...

„მეგობრებთან ვიყავ მეთქი“! მან შემატყო მულევიარება, ყურებმა კი შორიეს რეკა.
 — წააგებდი! მითხრა მეგახე: და დამიწყო ჯიბის ჩხრეკა.

ვერ იზავა ათიანი, გულ-მისულმა მცემა ბეკერი, მთელი ღამე მზაოდებდა: „ელექტრიკი“ შმენ-დე-ფერი...
 იანო.

„ს კ ა ნ დ ა ლ ი ა დ ა“

საკონსულტაციო ბარათი ამხანაგ ტარტაროზს

მე ამ წერილს ეწერ, ძმაო, სრულიად სერიოზულად. დიდი ხანია მყუდრო ბინას ჭეველად ვეძებდი. მაგრამ ცხოვრება გვეყოლება პირზევი მტრულად და დღეს, ტარტაროზ, მეც დამპირდა შენი რეკლამი! ვიცი, არა ხარ „ენდატლი“, რომ ბრალი დამლო, არცა ხარ კიდევ სასამართლო სამოქალაქო, მაგრამ მე მინდა ჩემი სევდა შენ ერთს გავანდო, და ჩემი სულის ტრაგედია ვადმოვალავო. ცხოვერ ბანია, ჩემს ცხოვრებას რაც მოველნა, ჩემი სიცოცხლის იაღონი და სულის ტოლი, გულის სიმშვიდე, ხმანარინაი, თვალუბ-ციმციმა, ჩემი ნუგეში, სიხარული. ედემი... ცოლი... მე ეს სიტყვები: „იაღონი“, „ედემი“, და სხვა განაგებ ბრყალეებში რომ არ ჩავსევი, ალბად, ჰვეიერლები: შენ სულ სხვა აზრით გესმის ცოლის იაღონობა, მაგრამ სხვაგვარად ღელავს ჩემი სულის ზვირთები. ნუ თუ, ტარტაროზ, შიდაარია ოჯახი მეყდრო, და ნუ თუ ისე წაშდარია ჩვენი დროება, რომ, თუ მოგვეწყინდა მარტოობა, უნაფთსაყდროს, უნდა დავკარგოთ სიხალისე და მყუდროება?!... რომ არ მქონია—ვის გაუყავ შევეციდრეობას?

და არცაშამი გულში არ მაქვს მტრობა და შური, მსურს მეგობართან ფრთა გავხსნა სილალის გროზობა, მაგრამ გვაწუხებს კინკლაობა რაღაც ბავშური. მე ოცნებებში ხშირად ვხედავ ყვითელ ჭიმერებს, ჩემს სულს უყვარდა ღულ გრანობათა ოცნების სფერი, მაგრამ ცხოვრება გულს მიკაწრავს, მაცნობს, მაჯერებს, რომ არსებობენ კონფლიქტები საბუდისწყრო... ანეგლოტებში, ძმაო, ხშირად გამიგონია, რომ „მუხას ვაშლი იბია“—ამბობდა ცოლი, ამას სკანდილი მოყოლიას... ჩემი ფერია, ვფიქრობ, აროდეს არ იქნება იმ ჭალის ტლი! მაგრამ, როდესაც ვესალმები ერთგულ მეგობარს, (სალამით ღღეს ვინ აინებს?) ის ხდება მწყურალი. ვამშვიდე, კიდევ უფრო წყრება ან იტრებლებს თვალს და ჩემს „ედემში“ ხშირად მეფობს „ტკილი“ „სკანდილი“! არაფერსა ვყოფთ: უთავბოლო აყალ-მაყალში, გდის დღეები სიცოცხლისა და შვი დამე, მოიკედება მუხი, რა გავაწყო, რა მეშველება?— ჩემო ძვირფასო ტარტაროზო, მიჩინე რამე!..
 კიკო.

ბ რ ბ ა რ ო ზ ი

საფინანსო მართვა:

აღვიწიების სამეცნიერო განვითარების განხორციელება: ყველაში ერთგვარად გააღოს სამეცნიერო. ეს იმ მოსახრე-ბით, რომ მუშა-მოსამსახურეებს მეტი კითხვისაგან თე-ლები არ ეტყინოს.

საპროტესტო მიტინგი

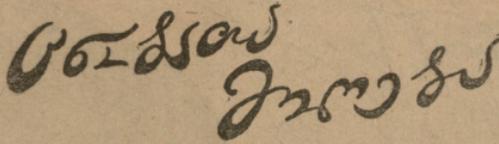
კუბრაშვილების სახლის წინ ტბის დაწროვის გამო, ხეყაყაბა საპროტესტო მიტინგი გამართა აღმასკომის საწინააღმდეგო, რომელმაც აღნიშნული ტბა დააშრო და რიონის რიყის ქვეთ მოკირწყლა, რითაც უზინათ

დასტოვა რამოდენიმე ათასი სული. მიტინგმა მშვიდობა ნად ჩაიარა-

მსოფლიო დამარტყელი

პაბინია ქვირინაში ყბაში ვარტყმის მსოფლიო რე-კორდი დაამყარა. მან ერთი დეკრით სამეგრე ყირანზე გადატარებულ სოფლის გლეხი-ამისათვის საქარაა მისე შესაფერისად დაფსება ორდერებით, რომ შემდეგში კიდევ უფრო ენერგიულად განაგრძოს თავისი საყვარე-ლი საქმე.

კირილე ხაფრჩხიელი.

მარტყა-ს

ცხემლის ხილს კარტობანისტებზე იმდენი ვეწერეთ, რომ ვშიშობთ ხილი სულ არ ჩატყდეს და ის ხალხს წყალმა არ წაილოს. ამდენი სიმძიმის ატანას «ცხემლის» კი არა, ჯაგმან-დუღის ხილი უნდა.

ბურკა-ს

პ. თოლს მიცლა არ აქვსო, გვეწერთ ჩვენი და-კვირებებით, ეს მართალი არ არის. კვირა ერთი და მეგის «ხოლოქის სიგრძე» ფელეტონები ათობით მოვლდის. მა-რტო მეგის ნაწერების ვადმოზილდას უნდება ჩვენი ერ-თად-ერთი საბარგო ავტომობილი. ტარტაროზს ის უკვირს, თუ საიდან შოულობს ამდენ თავისუფალ დროს. ეპ, უწინ რა მოკლეთ და სხარტლად იცოდა ისედაც მა-რტივი აზრების გამოთქმა. წაიღია ის ნეტარი დრო-ებლა თოლსზე ასეთი აზრია შემდეგრი ჩვენს რედაქცია-ში: «კაცი, რომელიც ებრძოდა ბიურკრტიზმს, თვითონ დასწულდა წერის ვაჭაიურების სენით».

სორობ-ს

გვითხარ, რა ძალას ვუძალო, რომ გაგაჩინათ «სორობათ», ლექსით რომ თავებდს იწყველით, ნატრამა გაგაბოროტათ? ნეტავ ივლტრეს ელპიტოც ბაზმაროს არ წააყულოდათ..

კუპტარი-ს

მათხოვს ავ-კარგს ასე თაიებთ: «ესლა აქა გავთავებ, შემდეგ იყოს ვაგამელება, და წერილსა კიდევ მოგწერ, ჩემმა მუშამ თუ ირება-ო. ნუ, ღვთის გულსათვის, ნუ ინებებს. ძალიან სთხოვეთ ჩვენს მაგერს».

ირიბმალი-ს

ერთმა მხატვარმა ლომი დახატა, მაგარამკრა კი თი-თონაც დაწერსუნებული იყო, რომ ნახატე ცუდი გა-მოუვიდა, ამიტომ ქვეშ მოაწერა: «ძალიან არ გეგონათ, ლომია».

ასე გამართებათ თქვენ. თუმცა თქვენ დიდ პოემის ქვეშ მიგიწერათ: «ნაწერი თქმობასტულია-ო, მაგრამ ტარტაროზმა არა თუ იღობრი, აზრის ნახაბიცი კი ვერ აღმოაჩინა შიგ».

მეალ-ვარდი-ს

ვიკითხეთ თქვენი პოემა: «გალატეონ და მანანა».

თქვენ წერა; სხანს, არ გებერდებთ, კითხვამ ჩვენ ბეგრი გვანანა-ს.

მირა-ს

მივიღეთ თქვენი ლექსი და მოთხრობა: «ხათრით» ხათრით მათი დაბეჭდვა არ მოხერხდა, ხოლო სხვა მხრით არ გამოგვადგა.

ხვლიკ-ს

«არ მინდა რომ ვთქვა ყოველი, რასაც ვიხილავ თვალთათ»-ო, გვეწერთ-ამხე ტარტაროზმა ასეთი რეზოლიუცია წააწერა: — «ძალა არ დაატანითო».

„სამხნი პარინ“-ს

თქვენი გამოცანის საინტერესო აღვილი ტარტარო-ზმა ჩაიწერა თავის უბის წიგნში: «მისი ფული მართებს, ასზე მეტი კი აქვს სია; როცა სუამს, ლსა ჰქვია, როცა ჟაფავს»,—ლასასია-ო. დანახინი ყოფილი მიკეტინდან კი არა, უფრო სუ-ფთა აღამინიდან აღარაა გასაკვირი.

მასტანე პატარაშვილ-ს

მივიღეთ თქვენი აბდა-უბდა. მისი ბოლომდის კი-თხვით თვალში ამოგეტყვიდა. თურმე ვეწინთ, რომ უმუშევარი ხართ. არა, ამის დამწერ კაცს, ვანა, ვინმე მიიღებს სამსახურში? ერთად-ერთი «ტარტაროზს» შეუ-ღია ასეთი «არისკის» გაწვევა და ისიც «ტრნობათა მილება-ში» ჩასაგებდა. კარგია, თქვენი დასჯის მიზნით, მინც რომ შეგვეძლოს ამ ნარკავის ჩვენს ყურნაში დაბეჭ-დვა, თანახმად თქვენი დაჯინებითი თნოვნისა

თიფორე ბული-ს

«ამხანავო ტარტაროზო, გთხოვთ ეს ნახატი გამიტა-როთ თურნალ «ტარტაროზს»-ს ახლო მიმერში.

გამოზაჯინილი მატქს კიდევ სამი ნახატი, მაგრამ არაფერი არ არის: არც პასუხი და არც ნახატი-ო, გვეწერთ. ჰოდა, შე კი კაცო, ველარ მიხვდით რაშიც არის საქმე?!

ერთ ყრუ-მუნჯას და ბრმა კაცს თურმე ცოლი მოუ-კვდა. შეწუხებულ—კროგონ გაუგებრინათო. ერთმა კი ასე ანუგემა დაწარჩენები: გვერდში რომ არ მოუწევება, ველარ გაიგებს, რომ მკვდარია?!

ქართული ნაგიჯების რუსულად გაზომვა ეროვნული
ინჟინერია

ი. მ. ნ.

დიდი ეფშაქაბი კი უნდა იყვნენ ეს ქართველები: როცა გონებრივ კულტურის წაკრძალვად, ბუნებრივ მიღმა საყმა, ისეთი მსხვილ-მუცლებიანი ხალხი მოგვაჩვენებს, რომ გზონებრად: ღვინით დაბნეულ რუმბების ექსპორტიორ; ხოლო, როცა ფიზიკურ კულტურაში გვკონდა შეჯიბრი, ერთი იმისთანა „კვანჭია“ ბიჭი ბამო. გვიჩვენებს, რომ ფხეხს სულ ალადასტურის ვაჭივით კბინავდა..